

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO
Į S T A T Y M A S**

1996 m. rugpjūčio 15 d. Nr. I-1495
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Pagrindinės sąvokos

1. Aplinka – gamtoje funkcionuojanti visuma tarpusavyje susijusių elementų (žemės paviršius ir gelmės, oras, vanduo, dirvožemis, augalai, organinės ir neorganinės medžiagos, antropogeniniai elementai) bei juos vienijančios natūralios ir antropogeninės sistemos.

2. Poveikis aplinkai – numatomas pokytis aplinkoje, kurio priežastis yra planuojama ūkinė veikla.

3. Poveikio aplinkai vertinimas – planuojamos ūkinės veiklos galimo poveikio aplinkai nustatymo procesas.

4. Projektavimo specialiosios sąlygos – valstybės valdžios institucijų ir savivaldos vykdomųjų institucijų specialius reikalavimus nustatančios sąlygos, kurios parengiamos tik tuo atveju, kai nėra atitinkamų normatyvinių dokumentų ar kai tie reikalavimai priklauso nuo statinio ir statybos sklypo konkrečios vietos ir jo aplinkos.

5. Poveikio aplinkai vertinimo programa – tai dokumentas, kuris nustato poveikio aplinkai vertinimo procese nagrinėjamų klausimų mastą ir turinį.

6. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaita – tai planuojamos ūkinės veiklos galimo poveikio aplinkai atlikto vertinimo dokumentacija, parengta pagal poveikio aplinkai vertinimo programą.

7. Planuojama ūkinė veikla – būsima ūkinė veikla (statybos ir rekonstrukcijos objektai) arba numatomi esamos veiklos pokyčiai (gamybos modernizavimas, profilio pakeitimas, naujos gamybos įdiegimas esamuose pastatuose), galintys turėti poveikio aplinkai.

8. Teritorijų planavimo dokumento sprendinys – raštu arba grafiškai išreikštas teritorijų planavimo uždavinių sprendimo rezultatas, nusakantis teritorijų, žemės sklypų arba jų grupių tvarkymo ir plėtojimo pobūdį, sąlygas bei tvarką.

9. Projektiniai pasiūlymai – planuojamos ūkinės veiklos konceptuali projektavimo stadija, kurioje pateikiami pagrindiniai duomenys apie vietos sąlygas, planuojamą ūkinę veiklą, galimą poveikį aplinkai.

10. Poveikio aplinkai vertinimo valstybinė ekspertizė – tai užsakovo atlikto planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo teisingumo išsamus patikrinimas, kurį organizuoja tam įgaliota valstybės institucija – Aplinkos apsaugos ministerija, pasitelkusi licencijas turinčius ekspertus.

2 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas reglamentuoja planuojamos ūkinės veiklos, galinčios turėti poveikio aplinkai, vertinimą bei šio proceso dalyvių santykius.

3 straipsnis. Poveikio aplinkai vertinimo tikslai

1. Pirminio poveikio aplinkai vertinimo tikslas – preliminariai nustatyti, ar planuojama ūkinė veikla, įvertinus situaciją ir planuojamos ūkinės veiklos poveikį, galima pasirinktoje vietoje.

2. Išsamaus poveikio aplinkai vertinimo tikslas – nustatyti visą galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį aplinkai, įvertinti planuojamą ūkinę veiklą socialiniu aspektu, parinkti neigiamą poveikį mažinančias priemones.

4 straipsnis. Poveikio aplinkai vertinimo teisinis pagrindas

Poveikio aplinkai vertinimo teisinis pagrindas yra šis įstatymas, Aplinkos apsaugos įstatymas, Teritorijų planavimo įstatymas, gamtos išteklių naudojimą bei aplinkos apsaugą reglamentuojantys įstatymai, kiti įstatymai bei norminiai aktai.

5 straipsnis. Poveikio aplinkai vertinimo objektas

Poveikio aplinkai vertinimo objektas yra planuojama ūkinė veikla, kuri gali turėti tiesioginį arba netiesioginį poveikį aplinkai.

6 straipsnis. Poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai

Poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai yra:

- 1) planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo subjektai:
 - a) teritorijų planavimo organizatoriai ir planuojamos ūkinės veiklos užsakovai (toliau – užsakovai);
 - b) Aplinkos apsaugos ministerija;
 - c) Sveikatos apsaugos ministerija;
 - d) Vidaus reikalų ministerijos Priešgaisrinės apsaugos departamentas;
 - e) apskrities valdytojo institucija;
 - f) vietos savivaldos institucija;
- 2) visuomenė.

II SKYRIUS

POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO TVARKA

7 straipsnis. Poveikio aplinkai vertinimo etapai

1. Poveikio aplinkai vertinimas atliekamas šiais etapais:
 - 1) pirminis poveikio aplinkai vertinimas – rengiant teritorijų planavimo dokumentų sprendinius bei projektinius pasiūlymus;
 - 2) išsamus poveikio aplinkai vertinimas – rengiant techninius projektus .
2. Pirminis poveikio aplinkai vertinimas atliekamas nagrinėjant:
 - 1) visus rengiamus teritorijų planavimo dokumentus ir įvertinant sprendinių pasekmes pagal Vyriausybės patvirtintą sprendinių pasekmių vertinimo tvarką;
 - 2) planuojamos ūkinės veiklos projektinius pasiūlymus.
3. Užsakovas pirminį poveikio aplinkai vertinimą atlieka pagal poveikio aplinkai vertinimo subjektų išduotas teritorijų planavimo ir objektų projektavimo specialiąsias sąlygas.
4. Teritorijų planavimo dokumentų sprendinius bei planuojamos ūkinės veiklos projektinius pasiūlymus, atlikus pirminį poveikio aplinkai vertinimą, užsakovas pateikia poveikio aplinkai vertinimo subjektams suderinti, taip pat su jais supažindina visuomenę ir apibendrina jos atsiliepimus.
5. Aplinkos apsaugos ministerija, išnagrinėjusi pirminį poveikio aplinkai vertinimą ir kitų vertinimą nagrinėjusių institucijų išvadas bei pasiūlymus, bendru nutarimu su planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo subjektais priima sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių pasirinktoje vietoje poveikio aplinkai atžvilgiu.
6. Išsamus poveikio aplinkai vertinimas atliekamas planuojamos ūkinės veiklos rūšims ir objektams, kurių sąrašą Aplinkos apsaugos ministerijos teikimu tvirtina Vyriausybė.
7. Visi planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai turi teisę reikalauti, o Aplinkos apsaugos ministerija – priimti sprendimą, kad išsamus poveikio aplinkai vertinimas būtų atliekamas ir tos planuojamos ūkinės veiklos, kuri nenumatyta sąrašė, jeigu

pirminio poveikio aplinkai vertinimo rezultatai parodo, kad planuojama ūkinė veikla aplinkai darys esminį poveikį, kurį tinkamai įvertinti galima tik atlikus išsamų poveikio aplinkai vertinimą.

8. Užsakovas pagal programą atlieka poveikio aplinkai išsamų vertinimą ir parengia ataskaitą.

8 straipsnis. Poveikio aplinkai išsamaus vertinimo programos rengimas

1. Poveikio aplinkai išsamaus vertinimo programa rengiama vadovaujantis Aplinkos apsaugos ministerijos parengtais ir patvirtintais poveikio aplinkai vertinimo programos rengimo nuostatais, numatant alternatyvų nagrinėjimą.

2. Poveikio aplinkai vertinimo programą užsakovas suderina su poveikio aplinkai vertinimo subjektais, supažindina su ja visuomenę ir, įvertinęs jos pasiūlymus, pateikia Aplinkos apsaugos ministerijai tvirtinti.

9 straipsnis. Poveikio aplinkai išsamaus vertinimo ataskaitos rengimas

1. Užsakovas pagal Aplinkos apsaugos ministerijos patvirtintą poveikio aplinkai išsamaus vertinimo programą privalo nustatyti planuojamos ūkinės veiklos galimą poveikį aplinkai, numatyti priemones neigiamam poveikiui išvengti ar jį sumažinti ir parengti poveikio aplinkai išsamaus vertinimo ataskaitą.

2. Poveikio aplinkai išsamaus vertinimo ataskaita pateikiama suderinti poveikio aplinkai vertinimo subjektams, kurie pagal savo kompetenciją atsako už išvadą.

3. Su poveikio aplinkai išsamaus vertinimo ataskaita užsakovas supažindina visuomenę.

10 straipsnis. Poveikio aplinkai išsamaus vertinimo ataskaitos nagrinėjimo tvarka

1. Poveikio aplinkai vertinimo subjektai pagal savo kompetenciją patikrina, ar poveikio aplinkai išsamaus vertinimo ataskaita parengta pagal patvirtintą programą, o numatomas poveikis aplinkai atitinka galiojančius aplinkos apsaugos normatyvus, standartus bei kitus reikalavimus, ir per mėnesį pateikia užsakovui išvadą.

2. Poveikio aplinkai išsamaus vertinimo ataskaitą užsakovas pateikia Aplinkos apsaugos ministerijai su kitų poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadomis ir visuomenės pasiūlymų analize.

3. Aplinkos apsaugos ministerija, per mėnesį išnagrinėjusi poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą ir kitų ataskaitą nagrinėjusių institucijų išvadą bei pasiūlymus, priima sprendimą, ar numatomas neigiamas poveikis mažinančios priemonės yra pakankamos, kad būtų užtikrinta normatyvų nustatyta aplinkos kokybė. Savo sprendimą ir argumentus ministerija užsakovui pateikia raštu.

4. Planuojamai ūkinei veiklai, kuriai privaloma valstybinė poveikio aplinkai vertinimo ekspertizė, Aplinkos apsaugos ministerija dėl šios veiklos galimybių poveikio aplinkai požiūriu priima sprendimą tik atlikus tokią ekspertizę.

11 straipsnis. Poveikio aplinkai vertinimo valstybinė ekspertizė

1. Poveikio aplinkai vertinimo valstybinė ekspertizė privaloma planuojamos ūkinės veiklos rūšims ir atskiriems objektams, kurių sąrašą Aplinkos apsaugos ministerijos teikimu tvirtina Vyriausybė.

2. Poveikio aplinkai vertinimo valstybinę ekspertizę gali atlikti tik licenciją turintys ekspertai.

3. Poveikio aplinkai vertinimo eksperto licencija išduodama Vyriausybės nustatyta tvarka.

4. Poveikio aplinkai vertinimo valstybinę ekspertizę organizuoja Aplinkos apsaugos ministerija:

1) kartu su poveikio aplinkai vertinimo subjektais parengiama ekspertizės programa ir konkurso būdu parenkami ekspertai;

- 2) Aplinkos apsaugos ministerija su ekspertais sudaro ekspertizės atlikimo sutartį;
 - 3) parengiama ekspertizės atlikimo išlaidų sąmata ir grafikas, kuriuos tvirtina Aplinkos apsaugos ministerija ir užsakovas;
 - 4) poveikio aplinkai vertinimo valstybinės ekspertizės išlaidas Aplinkos apsaugos ministerijai apmoka užsakovas;
 - 5) ekspertai savo išvadas pateikia Aplinkos apsaugos ministerijai ir atsako už jų teisingumą;
 - 6) Aplinkos apsaugos ministerija apibendrina ekspertų išvadas ir perduoda užsakovui, kuris į jas privalo atsižvelgti;
 - 7) poveikio aplinkai vertinimo valstybinės ekspertizės išvadų įgyvendinimą kontroliuoja Aplinkos apsaugos ministerija, kuri dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių poveikio aplinkai požiūriu priima galutinį sprendimą.
5. Poveikio aplinkai vertinimo valstybinė ekspertizė sudaro valstybinės kompleksinės projektų ekspertizės dalį.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12 straipsnis. Poveikio aplinkai vertinimo proceso viešumas

1. Visuomenė turi teisę gauti iš planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo subjektų informaciją apie tai, kaip vertinamas poveikis aplinkai, teikti pasiūlymus, pastabas ir pretenzijas, kurias planuojamos ūkinės veiklos užsakovas privalo išnagrinėti ir savo sprendimą pagrįsti.
2. Visuomenės dalyvavimą planuojamos ūkinės veiklos pirminio poveikio aplinkai vertinimo procese organizuoja savivaldybės.
3. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai išsamaus vertinimo rezultatų viešą svarstymą savo lėšomis organizuoja užsakovas.
4. Visuomenės informavimo apie planuojamą ūkinę veiklą ir jos pasiūlymų įgyvendinimo tvarką nustato Vyriausybė.

13 straipsnis. Išvadų dėl poveikio aplinkai vertinimo galiojimas

1. Aplinkos apsaugos ministerijos teigiamas sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos galioja trejus metus nuo jo priėmimo dienos.
2. Planuojama ūkinė veikla negali būti vykdoma, jei dėl jos poveikio aplinkai Aplinkos apsaugos ministerijos sprendimas yra neigiamas.

14 straipsnis. Ginčų nagrinėjimas

1. Ginčus dėl šio įstatymo įgyvendinimo nustatyta tvarka nagrinėja ir sprendžia Lietuvos Respublikos teismai.
2. Ginčai tarp Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių juridinių bei fizinių asmenų sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka, jeigu Lietuvos Respublikos pasirašytose tarptautinėse sutartyse nenumatyta kitokia šių ginčų nagrinėjimo ir sprendimo tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS